

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Філологічний факультет
Кафедра української мови і літератури

РОБОЧА ПРОГРАМА

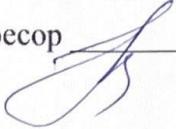
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ У ЗАКЛАДАХ
ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ (МОВА, ЛІТЕРАТУРА)

ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література),
освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)»

2024 – 2025 навчальний рік

Розробник: Рускуліс Лілія Володимирівна, професор кафедри української мови і літератури, доктор педагогічних наук, професор (Лілія РУСКУЛІС)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол №1 від «26» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри (Лілія РУСКУЛІС)

«26» серпня 2024 р.

ВСТУП

Інформатизація та інтеграція сучасного суспільства зумовлюють необхідність підготовки практично зорієнтованих фахівців, що спричинює зміни не лише відповідного змістового наповнення предмета, а й передбачає урізноманітнення навчальних технологій підготовки майбутніх словесників із високим рівнем мовно-літературної ерудиції, сформованими вміннями внутрішньо поєднувати в собі психічний, соціальний, культурний, етичний, естетичний та інші складники. Практика є невід'ємною частиною освітнього процесу. Для здобувачів вищої освіти – це можливість перевірити власний рівень володіння теоретичними основами мовно-літературної теорії, поглибити його; вдосконалити навички науково-дослідницької діяльності.

Пріоритетним завданням виробничої практики в закладі фахової передвищої освіти є адаптація здобувача вищої освіти до самостійного й компетентного виконання фахових функцій викладача мовно-літературних дисциплін на основі сформованих теоретико-практичних умінь з української мови і літератури, методики навчання фахових дисциплін у закладах фахової передвищої освіти (мова, література), педагогіки й психології.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета практики: адаптувати здобувача вищої освіти до самостійного й компетентного виконання фахових функцій викладача мовно-літературних дисциплін у закладах фахової передвищої освіти на основі сформованих теоретико-практичних умінь з української мови і літератури, методики навчання фахових дисциплін у закладах фахової передвищої освіти (мова, література), педагогіки й психології.

Завдання практики:

Загальнодидатичні

- ознайомлення зі структурою й змістом освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти;
- засвоєння форм педагогічної взаємодії учителя й учня;
- удосконалення навичок планування, проведення й аналізу різноманітних видів навчальних і позааудиторних заходів;
- надбання практичного досвіду й отримання навичок індивідуальної роботи зі здобувачами освіти;
- аналіз й узагальнення стану освітньо-виховної роботи в закладах фахової передвищої освіти;
- ознайомлення з досвідом роботи викладачів закладів фахової передвищої освіти;
- формування психологічної готовності до роботи в закладах фахової передвищої освіти.

Специфічні (лінгводидактичні)

- аналізувати освітньо-професійні програми (освітньо-професійні програми й освітню програму профільної середньої освіти для підготовки фахівців на основі базової середньої освіти), навчальні й робочі навчальні плани навчальних дисциплін;
- складати плани-конспекти уроків різних типів (за освітньою програмою профільної середньої освіти);
- обирати й використовувати традиційні та інноваційні методи й прийоми навчання;
- добирати, самостійно розробляти ІКТ-супровід до навчальних занять, зокрема розробляти завдання на різних освітніх платформах (Kahoot, Padlet, Google Classroom) і використовувати їх на заняттях;
- розробляти й проводити позааудиторні заходи з української мови й літератури;
- аналізувати мовлення здобувачів освіти, розуміти характер помилок і знаходити шляхи подолання їх;
- формувати вміння працювати в системі змішаного навчання;
- проводити наукові студіювання (експериментальні перевірки) з проблем, поставлених у кваліфікаційні роботі; добирати й аналізувати наукову, навчальну, навчально-методичну літературу, осмислювати й використовувати її у практичній діяльності;

Виробнича практика базується на знаннях, уміннях та навичках, засвоєних під час вивчення дисциплін циклу загальної та професійної підготовки на I (бакалаврському) рівні вищої освіти й ОК «Методика навчання фахових дисциплін у закладах фахової передвищої освіти (мова/література)».

Права студентів-практикантів.

1. Самостійно з дозволу керівництва закладу освіти добирати місця для проходження виробничої практики, зокрема, з подальшим працевлаштуванням.
2. Отримувати необхідні консультації з організаційних і методичних питань від керівника практики від закладу вищої освіти.
3. Звертатися до керівника від бази практики, викладачів кафедри української мови і літератури з усіх питань організації виробничої практики.
4. Брати участь у всіх заходах, що проводяться в закладі фахової передвищої освіти (педагогічні ради, семінари, конференції тощо).
5. Користуватися бібліотеками, веб сайтами, навчально-методичними посібниками.

Обов'язки студентів-практикантів.

1. Своєчасно прибути до бази практики.

2. Ознайомитися з умовами проведення навчальних занять, навчально-методичними посібниками й можливостями використання всемережових ресурсів під час змішаного навчання; з'ясувати особливості організації та проведення позааудиторних заходів.

3. Спостерігати за проведенням навчальних занять, готувати аналітичні матеріали про них.

4. У повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики. Ретельно готуватися до всіх навчальних занять.

5. Самостійно вивчати передовий педагогічний досвід викладачів, узагальнювати висновки, які розкривали б особливості професії викладача, узагальнювати й використовувати його у власній навчальній роботі в закладах фахової передвищої та вищої освіти.

6. Після проходження практики подати звітну документацію керівнику практики від закладу вищої освіти.

7. Узяти участь у підсумковій конференції та своєчасно скласти залік із практики.

Обов'язки керівника практики.

1. Організацію практики й контроль за проведенням її здійснює керівник від бази практики, призначений рішенням кафедри, завідувач кафедри.

2. Готує рапорт щодо проведення практики й призначення керівників.

3. Проводить настановчу конференцію, на якій ознайомлює здобувачів освіти з завданнями практики, зацентровує на вимогах до оформлення звітної документації.

4. Постійно надає допомогу студентам під час вирішення складних питань у формі консультацій.

5. Аналізує хід і результати виробничої практики на засіданнях кафедри й вносить пропозиції щодо її покращення.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

I. Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

II. Загальні:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.

III. Фахові:

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

IV. Компетентності предметної спеціальності (ПК)

ПК1. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки, необхідні для професійної та/або інноваційної діяльності.

ПК2. Здатність оперувати методами наукового аналізу та структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методів, прийомів, методик.

ПК3. Здатність застосовувати на практиці знання про принципи, методи та прийоми аналізу художнього тексту.

ПК4. Здатність застосовувати поглиблені знання із літературознавства (загального мовознавства) для вирішення професійних завдань; вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ПК5. Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, доступно транслювати їх у площину навчальних предметів української мови та української літератури з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ПК6. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й створення зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і писемній формах, володіти методикою розвитку мовленнєвої компетенції учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ПК7. Здатність планувати, організовувати, виконувати та презентувати прикладне дослідження з української мови / літератури, застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН1. *Демонструє* вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН2. *Демонструє* вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

РН3. *Називає і описує* основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, *демонструє* вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

РН4. *Формулює* наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, *демонструє* навички їх критичного аналізу, *генерує* нові ідеї, *аргументує* можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

РН7. *Визначає, аналізує та характеризує* педагогічні інновації, *демонструє* вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН8. *Описує* показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН9. *Демонструє* уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.

РН10. *Називає і аналізує* шляхи мотивації учнів до саморозвитку, *демонструє* вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

РН11. *Демонструє* уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН12. *Знає та дотримується* умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН13. *Демонструє* здатність діяти автономно і в команді.

РН14. *Демонструє* дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та *демонструє* вміння формувати її в учнів.

ПРН1. Орієнтується в різних лінгвістичних напрямках і школах (літературних напрямках і течіях), критично осмислює історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої (літературознавчої) науки, демонструє власну інтерпретацію літературних (мовних) явищ.

ПРН3. Застосовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі викладання та навчання української мови і літератури.

ПРН4. Уміє застосовувати різні мовознавчі, літературознавчі методи дослідження та системного аналізу літературних текстів, визначати їхні композиційні, жанрові та стилістичні особливості.

ПРН5. Уміє застосовувати поглиблені знання з теорії української мови (літератури) для вирішення професійних завдань, вільно користується спеціальною термінологією в галузі досліджень з української філології.

ПРН6. Використовує сучасні технології навчання української мови і літератури, застосовуючи принципи диференціації та індивідуалізації.

ПРН7. Уміє створювати зв'язні монологічні і діалогічні тексти в усній і писемній формах, володіє методикою формування мовленнєвої компетенції здобувачів освіти.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Етапи практики:

Початковий. Проведення настановчої конференції, на якій керівник практики від ЗВО ознайомлює здобувачів вищої освіти з програмою виробничої практики й завданнями; проведення настановчої конференції в закладі фахової передвищої освіти, де адміністрація інформує студентів про особливості функціонування закладу, його нормативно-правовою базою та розподіляє за академічними групами, призначивши керівника від бази практик. Упродовж першого тижня студенти вивчають документацію, що стосується організації освітнього процесу (освітньо-професійна програма, навчальний та робочий плани, журнали академічних груп та ін.), план роботи циклової комісії; відвідують усі заняття в закріпленому класі; складають індивідуальний план-графік.

Основний. На цьому етапі студенти відвідують заняття з дисциплін мовно-літературного циклу викладача з метою вивчення його досвіду роботи; складають плани-конспекти уроків з української мови; розробляють лекції й практичні заняття; проводять пробні й залікові заняття, обговорюють їх із методистом від бази практики та керівником практики від ЗВО; відвідують показові заняття інших студентів-практикантів; готують звітну документацію.

Реалізація етапу відбувається з урахуванням таких компонентів:

1. *Навчальний:* аналіз уроків, лекційних, практичних, лабораторних занять, проведених викладачем; самостійна розробка різних аудиторних форм навчання, обговорення їх із методистом від бази практики; самостійне проведення занять; аналіз занять, проведених іншими студентами-практикантами.

2. *Інноваційно-пошуковий компонент:* аналіз наукової, науково-методичної й методичної літератури з метою вдосконалення освітнього процесу; розроблення власних методик викладання мовознавчих дисциплін у ЗВО з ІКТ-супроводом.

3. *Психолого-педагогічний компонент:* вивчення психологічного портрету академічної групи; виявлення позитивних сторін і труднощів у питаннях її організації, ставлення до навчання.

4. *Методичний компонент:* участь у роботі профільної циклової комісії.

Підсумковий: підготовка звіту з проходження виробничої практики в закладі фахової перед вищої освіти й захист її. Усі матеріали практики студент подає керівнику упродовж 5-ти днів.

Методичні рекомендації з підготовки аудиторних і позааудиторних форм роботи

Основними видами навчальних занять у закладах фахової передвищої освіти є: урок (за освітньою програмою профільної середньої освіти), лекція, практичне, семінарське, лабораторне, індивідуальне заняття; консультація.

Урок – основна форма організації навчально-виховного процесу; структурна одиниця загальної системи мовної освіти; стрижень навчання, інструмент виховання й розвитку особистості.

Лекція – систематизований і логічний виклад навчального матеріалу з застосуванням засобів і прийомів активізації пізнавальної діяльності студентів, що супроводжується засобами наочності. *Традиційні лекції*: вступна, тематична, підсумкова, оглядова. *Інноваційні лекції*.

Семинар – вид навчального заняття, що запроваджується на старших курсах, коли у студентів уже сформувався достатній обсяг теоретичних знань із освітніх компонентів мовознавчого циклу.

Практичне заняття – вид заняття, на якому студент під керівництвом викладача аналізує теоретичні положення освітнього компонента, формує вміння й навички практичного застосування їх.

Лабораторне заняття – форма навчального заняття, на якому студенти проводять експерименти з метою практичної перевірки й підтвердження чи спростування теоретичних засад освітнього компонента; засвоюють методику експериментальних досліджень.

Самостійна робота студента – одна з організаційних форм навчання, що відбита в навчальній і робочій програмах дисципліни; основа освітнього процесу, що вимагає високого рівня мотивації, правильної організації, готовності до виконання різноманітних завдань; розкриває можливості студентам навчитися самостійно працювати в методичних кабінетах, бібліотеці, вдома; формує навички самостійності в навчальній, навчально- й науково-дослідницькій і професійній діяльності.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль діяльності студентів під час практики здійснюється у двох формах: поточний контроль (відвідування студентів на базах практики) і підсумковий контроль (підсумкова конференція та звіт). Керівники практики проводять постійний контроль за відвідуванням студентами бази практики, дотримання ними режиму роботи, а також проходження практики відповідно до встановленого графіку, що фіксується студентами в щоденниках практики.

Форма контролю – залік. Студент допускається до складання заліку виробничої практики в закладі фахової передвищої освіти в разі виконання в повному обсязі програми практики. Методами оцінювання переддипломної практики є: бесіда, опитування, спостереження й аналіз за викладацькою діяльністю студента.

Студент, який не виконав програму практики, неякісно оформив звіт чи невчасно репрезентував його, отримав незадовільний відгук керівника, направляється на повторне проходження практики.

Критерії оцінювання.

«Відмінно» – студент продемонстрував високий рівень володіння теоретичним матеріалом із дисциплін мовознавчого / літературознавчого циклів; розробляв конспекти уроків (за освітньою програмою профільної середньої освіти); добирав, аналізував і систематизував матеріал до лекційного заняття; упроваджував інноваційні види лекцій; розробляв практичні й лабораторні заняття, враховуючи як традиційні, так й інноваційні підходи, закономірності, принципи навчання, добираючи методи і прийоми з урахуванням психологічних особливостей студентів та теми заняття; вдало добирав ІКТ-супровід; документацію підготовлено відповідно до всіх вимог і подано керівникові у визначений термін; у щоденнику зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника; здобувач вищої освіти взяв активну участь у підсумковій конференції; характеристика-відгук позитивна («відмінно»).

«Добре» – студент продемонстрував достатній рівень володіння теоретичним матеріалом із дисциплін мовознавчого / літературознавчого циклів; розробляв конспекти уроків (за освітньою програмою профільної середньої освіти); добирав, аналізував і систематизував матеріал до лекційного заняття; упроваджував інноваційні види лекцій; розробляв практичні й лабораторні заняття, однак не завжди враховував інноваційні підходи, закономірності, принципи навчання, методи і прийоми з урахуванням теми заняття; наявний ІКТ-супровід; в оформленні документації є певні недоліки, які практикант усунув у визначений термін; у щоденнику зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики; є характеристика, підписи керівника; здобувач вищої освіти взяв участь у підсумковій конференції; характеристика-відгук позитивна («добре»).

«Задовільно» – студент продемонстрував задовільний рівень володіння теоретичним матеріалом із дисциплін мовознавчого / літературознавчого циклів; розробляв конспекти уроків (за освітньою програмою профільної середньої освіти); добирав матеріал до лекційного заняття, однак не завжди критично оцінював його актуальність і новизну; розробляв виключно традиційні види лекцій; практичні й лабораторні заняття, не завжди враховуючи інноваційні підходи, закономірності, принципи навчання, методи і прийоми; наявний ІКТ-супровід; в оформленні документації є суттєві недоліки, які практикант усунув у визначений термін; у щоденнику зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника; здобувач вищої освіти взяв участь у підсумковій конференції; характеристика-відгук позитивна («задовільно»).

«Незадовільно» – студент продемонстрував низький рівень володіння теоретичним матеріалом із дисциплін мовознавчого / літературознавчого циклів; розробляв конспекти уроків (за освітньою програмою профільної середньої освіти), не враховуючи всіх структурних елементів уроку; добирав матеріал до лекційного заняття; розробляв виключно традиційні види лекцій, практичні й лабораторні заняття; в оформленні документації є суттєві недоліки, які практикант не усунув у визначений термін; у щоденнику поверхово зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики; є характеристика, підписи керівника; здобувач вищої освіти взяв участь у підсумковій конференції. Документацію оформлено та здано з запізненням; характеристика-відгук негативна («незадовільно»).

Розподіл балів, які отримує здобувач вищої освіти

Види оцінювання	Кількість балів
Оформлений відповідно до вимог щоденник практики, який містить індивідуальний звіт.	20
Розробка конспекту уроку з української мови та української літератури (за освітньою програмою профільної середньої освіти); лекційного, практичного занять.	30
Аналіз двох занять, проведених викладачем, та двох занять, проведених іншим студентом-практикантом.	20
Розробка позааудиторного заходу.	15
Наочність (на електронному носії)	15

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

1. Оформлений відповідно до вимог щоденник практики, який містить індивідуальний звіт студента-практиканта.
2. Відгук керівника практики й керівника від бази практики, оцінка за проходження практики.
3. Розробка конспекту уроку з української мови та української літератури (за освітньою програмою профільної середньої освіти); лекційного, практичного занять.
4. Аналіз двох занять, проведених викладачем, та двох занять, проведених іншим студентом-практикантом.
5. Розробка позааудиторного заходу.
6. Наочність (на електронному носії).
- 7.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Методика навчання фахових дисциплін у закладах передвищої освіти (мова)

Базова

1. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>.
2. Державна програма «Вчитель». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/379-2002-%D0%BF>.
3. Державний стандарт вищої освіти. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/379-2002-%D0%BF>.

4. Дороз В. Д. Методика викладання української мови у вищій школі: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 176 с.
5. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
6. Закон України «Про вищу освіту» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
7. Закон України «Про освіту» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.
8. Караман С. О. Методика навчання української мови в гімназіях: навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти. К.: Ленвіт, 2000. 272 с.
9. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / кол. авторів за ред. М. І. Пентилюк. К.: Ленвіт, 2004. 400 с.
10. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
11. Нікітіна А. В. Українська лінгвометодика для магістрантів: навч.-метод. посіб. Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 375 с.
12. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців: монографія. К: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.
13. Підготовка вчителя-філолога у педагогічному вищому навчальному закладі: монографія / за ред. В. Мельничайка, Л. Струганець. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2017. 420 с.
14. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: навч. посіб. / за ред. О. Горошкіної та С. Карамана. 2015. 250 с.
15. Рускуліс Л. Методика навчання української мови у схемах, таблицях, рисунках та коментарях: навч. посіб. Миколаїв – Одеса: Видавництво ТОВ Лерадрук, 2022. 202с.
16. Рускуліс Л. Методика навчання фахових дисциплін у закладах вищої освіти (мова) у схемах, таблицях, рисунках та коментарях: метод. посіб. Миколаїв: СПД Румянцева Г. В., 2021. 2022 с.
17. Рускуліс Л. Методична система формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів української мови у процесі вивчення мовознавчих дисциплін: монографія / за заг. ред. М. Пентилюк. Миколаїв: ФОП Швець В. М., 2018. 420 с.
18. Словник-довідник з української лінгводидакти: навч. посіб. / кол. авторів за ред. М. І. Пентилюк. К.: Ленвіт, 2015. 320 с.

Додаткова

1. Бакум З. П. Модернізація методів навчання української мови. *Складні питання вузівського курсу української мови*: зб. наук. праць. Кривий Ріг, 2002. С. 6–10
2. Бакум З. Проектні технології в підготовці вчителів-словесників. *Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. Філологічні студії*. Кривий Ріг, 2015. Вип. 13. С. 412–419.
3. Бакум З. П. Теоретико-методичні засади навчання фонетики української мови в гімназії: монографія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2008. 338 с.
4. Бацуровська І. В. Освітньо-наукова підготовка магістрів в умовах масових відкритих дистанційних курсів: монографія. Херсон: Грінь Д. С., 2016. 514 с.
5. Биков В. Ю., Гуржій А. М. Сучасні інноваційні ІКТ-інфструменти розвитку систем відкритої освіти. *Педагогічна і психологічна науки в Україні*: зб. наук. праць у 5 т. К.: Педагогічна думка, 2012. Т. 4: Професійна освіта і освіта дорослих. 512 с.
6. Біляєв О. М. Лінгводидактика рідної мови: навч.-метод. посіб. К.: Генеза, 2005. 180 с.
7. Голуб Н. Б. Самостійна робота студентів з риторики: навч.-метод. посіб. Черкаси: БрамаУкраїна, 2008. 232 с.
8. Голуб Н. Метод проектів у навчанні української мови. *Українська мова і література в школі*. 2013. № 8. С. 15–19.
9. Горошкіна О. М. Лінгводидактичні засади навчання української мови в старших класах природничо-математичного профілю: монографія. Луганськ: Альма-матер, 2004. 362 с.
10. Державна програма «Вчитель». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/379-2002-%D0%BF>.
11. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти.

URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>.

12. Донченко Т. Власне методичні принципи навчання української мови. *Українська мова і література в школі*. 2004. № 2. С. 2–4.
13. Донченко Т. Інтеграція системно-описового, функціонально-стилістичного і комунікативно-діяльнісного підходів до вивчення української мови. *Українська мова і література в школі*. 2005. № 2. С. 5–11.
14. Дороз В. Ф. Методика викладання української мови у вищій школі: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2008. 176 с.
15. Дороз В. Ф. Методика навчання української мови в загальноосвітніх закладах: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 386 с.
16. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
17. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
18. Захлопана Н. М., Кочан І. М. Словник-довідник з методики викладання української мови. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. 250 с.
19. Златів Л. М. Комп'ютерна лінгводидактика у викладанні мовознавчих дисциплін для студентів-філологів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія: Психологія і педагогіка. 2014. Вип. 29. С. 116-120.
20. Златів Л. М. Організація самостійної роботи студентів-філологів на заняттях із мовознавчих дисциплін в умовах кредитно-трансферної системи навчання. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія: Філологічна. 2012. Вип. 31. С. 171–174.
21. Караман С. О. Методика навчання української мови в гімназіях: навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти. К.: Ленвіт, 2000. 272 с.
22. Караман С. Сучасні підходи до лінгводидактичної підготовки майбутнього вчителя-словесника. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/2296/1/>.
23. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи; Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. К.: «К.І.С.», 2004. 112 с.
24. Концепція мовної освіти (12-річна школа). URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/2712/.
25. Копусь О. А. Теоретичні засади формування фахової лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів-філологів у вищому навчальному закладі: монографія. Одеса: Видавництво ТОВ Лерадрук, 2012. 429 с.
26. Корицька Г., Подлесна І. Реалізація проблемно-пошукової, дослідницької діяльності учнів засобами веб-квест технології. *Українська мова і література в школах України*. 2016. № 11. С. 3–7.
27. Кришук В. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: компетентнісний підхід. URL: <http://scienceandeducation.pdpu>.
28. Кухаренко В. М. Системний підхід до змішаного навчання. *Інформаційні технології в освіті*. 2015. № 24. С. 53–67.
29. Кучеренко І. Теоретичні і методичні засади сучасного уроку української мови в середній школі: монографія. Умань: ФОП Жовтий О. О., 2014. 410 с.
30. Кучерук О. Методи навчання в системі понять сучасної лінгводидактика. *Українська мова і література в школі*. 2013. № 3. С. 10–14.
31. Лузан Л. Характеристика та особливості професійної компетентності вчителів-словесників. *Українська мова і література в школі*. 2014. № 8. С. 54–57.
32. Мамчур Л. І. Перспективність і наступність у формуванні комунікативної компетентності учнів основної школи: монографія. Умань: Видавець «Сочінський», 2012. 449 с.
33. Мацько Л. І. Українська мова в освітньому просторі: навч. посіб. для студентів-філологів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 607 с.

34. Методика навчання української мови в ДВНЗ та середніх освітніх закладах. Кредитно-модульний курс: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. О. І. Потапенка. К.: Міленіум, 2006. 332 с.
35. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
36. Нікітіна А. В. Інформаційні технології в методичній підготовці майбутнього вчителя словесника. URL: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/>
37. Нікітіна А. В. Педагогічний дискурс вчителя-словесника: монографія. К.: Ленвіт, 2013. 338 с.
38. Нікітіна А. В. Українська лінгвометодика для магістрантів: навч.-метод. посіб. Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 375 с.
39. Овсієнко Л. Проблеми впровадження компетентнісного підходу в процес підготовки майбутніх педагогічних кадрів. *Українська мова і література в школі*. 2011. № 6. С. 46–48.
40. Омельчук С. Навчання морфології української мови на засадах дослідницького підходу: теорія і практика: монографія. К.: Генеза, 2014. 368 с.
41. Остапенко Н. Лінгводидактичні компетентності як основа професійно-педагогічної діяльності майбутніх учителів-філологів. *Українська мова і література в школі*. 2006. № 4. С. 44–48.
42. Остапенко Н. М. Теорія і практика формування лінгводидактичних компетентностей у студентів філологічних факультетів ВНЗ: монографія. Черкаси: вид. Чабаненко Ю. 2008. 330 с.
43. Остапенко Н. Технологія сучасного уроку української мови: навч. посіб. / Н. М. Остапенко, Т. В. Симоненко, В. М. Руденко. КЦ «Академія», 2001. 248 с.
44. Пентиліук М. І. Когнітивно-комунікативна модель удосконалення професійної культуромовної компетентності студентів філологічного профілю. *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. Острого: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2013. Вип. 40. С. 157–162.
45. Пентиліук М. Компетентнісний підхід до формування мовної особистості в євроінтеграційному контексті. *Українська мова і література в школі*. 2010. № 2. С. 3–5.
46. Пентиліук М., Горошкіна О., Нікітіна А. Концепція когнітивної методики навчання української мови. *Дивослово*. 2004. № 8. С. 5–9.
47. Пентиліук М., Горошкіна О., Нікітіна А. Концептуальні засади комунікативної методики навчання української мови. *Українська мова і література в школі*. 2006. № 1. С. 15–20.
48. Рускуліс Л. В. Лекція за способом викладу навчального матеріалу в системі підготовки майбутнього вчителя української мови. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка*. Серія: Педагогічні науки: наук. вид. / гол. ред. Носко М. О. Ніжин: ТОВ «Видавництво «Десна Поліграф», 2016. Вип. 140. С. 263–268.
49. Рускуліс Л. Компетентнісний підхід до формування мовної особистості майбутнього вчителя української мови. *Проблеми сучасної педагогічної освіти: Серія: Педагогіка і психологія: зб. статей*. Ялта: РВВ КГУ, 2012. Вип. 36. Ч. 1. С. 10–17.
50. Рускуліс Л. Методологічна сутність категорії «лінгвістична компетентність» у сучасному освітньому просторі. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Педагогічні науки: зб. наук. праць / за ред. проф. Т. Степанової. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. № 1 (60), лютий. С. 228–232.
51. Рускуліс Л. Особливості організації й проведення педагогічної та виробничої практик. *Наукові дослідження в XXI столітті: теорія і практика (SRTP 2016)*: матеріали І Міжнар. наук.-практ. конфер. Тернопіль, 2016. С. 71–72.
52. Рускуліс Л. Теоретичні засади організації практичних форм роботи у вишах в системі лінгводидактичної підготовки майбутніх учителів української мови. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (Педагогічні науки)*: зб. наук. праць. Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. № 15 (226), серпень. Ч. I. С. 130–138.
53. Савченко О. Компетентнісний підхід у сучасній вищій школі. е-Журнал Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку. 2010. Вип. 3. URL: http://www.intellectinvest.org.ua/ukr/pedagog_editions_emagazine_pedagogical_science_vy_puski_n3_2010_st_16/.

54. Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: монографія. Суми: ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2005. 404 с.
55. Семенов О. М., Базиль Л. О., Дятленко Т. І. Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника: навч. посіб. К.: Фенікс, 2008. 288 с.
56. Семенов О. М., Базиль Л. О., Дятленко Т. І. Фахова практика вчителя-словесника: навч. посіб. Луганськ: Ноулідж, 2011. 496 с.
57. Семенов О. Ціннісні пріоритети фахової практики у вищій школі. *Українська мова і література в школі*. 2005. № 5. С. 35–38.
58. Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: монографія. Суми: ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2005. 404 с.
59. Симоненко Т. В. Теорія і практика формування професійної мовно-комунікативної компетенції студентів філологічних факультетів: монографія. Черкаси, 2006. 371 с.
60. Трифонова О. С. Домінанти визначення сутності понять «компетенція» і «компетентність». URL: <http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2010/8>.
61. Хом'як І. Мовленнєва компетентність викладача вищої школи. *Дивослово*. 2014. № 1. С. 13–18.

Методика навчання фахових дисциплін у закладах передвищої освіти (література)

Базова

1. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: навч. посіб. для слухачів закладів підвищення кваліфікації вищої освіти. Київ: Компас, 1997. 64 с.
2. Бондаренко Ю. І. Загальна модель шкільного навчання української літератури: монографія. Ніжин: НДУ імені М. В. Гоголя, 2017. 398 с.
3. Градовський А. В. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури: методологія та методика: монографія. Черкаси: Брама, 2003. 292 с.
4. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>.
5. Державна програма «Вчитель». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/379-2002-%D0%BF>.
6. Державний стандарт вищої освіти. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/379-2002-%D0%BF>.
7. Жила С. О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи: монографія. Чернігів: Деснянська правда, 2004. 360 с.
8. Закон України «Про вищу освіту» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
9. Закон України «Про освіту» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.
10. Концепція профільного навчання в старшій школі. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1456729-13>.
11. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія): навч. посіб. Київ: Освіта України, 2009. 464 с.
12. Мхитарян О. Підвищення навчальних досягнень учнів з української літератури: монографія. Миколаїв: Іліон, 2014. 232 с.
13. Наукові основи методики літератури: навч.-метод. посіб. / за ред. Н. Й. Волошиної. Київ: Ленвіт, 2002. 344 с.
14. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
15. Нежива Л. Л. Теорія і практика вивчення літературних напрямів українського письменства в школі: монографія. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2016. 356 с.
16. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навч. посіб. для студ. вищих закл. освіти. Київ: Ленвіт, 2000. 384 с.
17. Семенов О. М., Базиль Л. О., Дятленко Т. І. Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника: навч. посіб. К.: Фенікс, 2008. 288 с.
18. Семенов О. М., Базиль Л. О., Дятленко Т. І. Фахова практика вчителя-словесника: навч. посіб. Луганськ: Ноулідж, 2011. 496 с.

19. Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: монографія. Суми: Мрія-1 ТОВ, 2005. 404 с.
20. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.
21. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підруч. Київ: Академія, 2012. 312 с.

Додаткова

1. Башманівська Л. А., Білоус Н. М. Практикум з методики викладання української літератури: навч.-метод. посіб. Київ: Слово. 2013. 144 с.
2. Бондаренко Г. Метод проектів як засіб удосконалення методичної компетентності майбутніх учителів української мови та літератури. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. Педагогічні науки. 2012. № 24(2). С. 102-109.
3. Бондаренко Ю. І. Теорія і практика навчання української літератури на філософсько-історичних засадах у старших класах загальноосвітньої школи: монографія. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2009. 351 с.
4. Брюховецька О. В. Інноваційний формат університетської лекції в сучасному освітньому процесі. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/>.
5. Буйницька О.П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 239 с.
6. Вітченко А. О. Теорія і технологія формування інтерпретаційної компетенції старшокласників у процесі вивчення світової драматургії: монографія. Луганськ: Шико, 2007. 326 с.
7. Гладишев В. В. Теорія і практика вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури: монографія. Миколаїв: Іліон, 2006. 372 с.
8. Демченко С. Українська література: поглиблене вивчення параболічних і притчевих творів у ВНЗ. *Рідна школа*. 2006. № 12. С. 17–20.
9. Демчук О. Нестандартні уроки з української літератури в 9–11 класах. Тернопіль: Підручники і посібники, 2000. 144 с.
10. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. К. : Академвидав, 2004. 352 с.
11. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
12. Жила С. Колективна лекція як форма підготовки майбутніх учителів української літератури. *Українська мова і література в школах України*. 2017. № 11. С. 26–30.
13. Жила С. О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи: моногр. Чернігів: РВК «Деснянська правда», 2004. 360 с.
14. Зборовська Н. В. Психологія і літературознавство: посіб. К.: Академвидав, 2003. 392 с.
15. Згуровський М. З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України. Київ: НТУУ «КПІ», 2006. 544 с.
16. Інноваційні технології викладання української мови та літератури в школі і ВНЗ: проблеми та пошуки. Житомир: Полісся, 2004. 212с.
17. Інформаційно-комунікаційні технології в педагогічній освіті / за наук. ред. О. М. Пехоти, Т. В. Тихонової. Миколаїв: Іліон, 2013. 252 с.
18. Ісаєва О. О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури: монографія. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2003. 380 с.
19. Кайдалова Л. Г., Науменко Н. В. Методика викладання у вищій школі: метод. рек. до практичних занять для здобувачів вищої освіт. Х.: НФаУ, 2021. 46 с.
20. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
21. Клименко Ж. В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи: монографія. К.: НПУ імені М. Драгоманова, 2006. 340 с.

22. Ключек Г. Вища літературна освіта в контексті Болонського процесу. *Дивослово*. 2006. № 1. С. 2–6.
23. Ключек Г. Сучасна шкільна мовно-літературна освіта, спроба системного аналізу. *Дивослово*. 2002. № 4. С. 26–32.
24. Ковбасенко Ю. І. Інноваційні педагогічні технології в процесі поглибленого вивчення літератури: «за» і «проти». *Зарубіжна література в школах України*. 2007. № 7. С. 7–15.
25. Ковбасенко Ю. І. Від програм «змісту» до програм «змісту і результату» (Про теоретико-методологічні засади вивчення зарубіжної літератури у 12-річній школі). *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2005. № 7. С. 8–13.
26. Куцевол О. М. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури: монографія. Вінниця: Глобус-Прес, 2006. 348 с.
27. Літературна студія в школі / упоряд. Г. Баран. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 352 с.
28. Літературні курси за вибором в умовах профільного навчання: 10 (11) класи: зб. програм / відп. за вип. Т. О. Яценко. Київ: Педагогічна думка, 2011. 88 с.
29. Логвіненко Н. М. Українська фантастична проза: метод. посіб. Київ: Книга, 2012. 228 с.
30. Малафіїк І. В. Дидактика новітньої школи: навч. посіб. К.: Слово, 2015. 632 с.
31. Марко В. Основи аналізу літературного твору: навч.-метод. посіб. для студ. і вчителів. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2003. 32 с.
32. Мачинська Н. І., Стельмах С. С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навч.-метод. посіб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с.
33. Методика викладання літератури: термінологічний словник / за ред. проф. А. Л. Ситченка. К.: Ін Юре, 2008. 132 с.
34. Микитюк В. Принципи проблемності у викладанні української літератури. *Дивослово*. 2005. № 1. С.20-24.
35. Микитюк В. Практикум з методики викладання української літератури: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. 186 с.
36. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світ. літ. в серед. навч. закл-х.: підр. для студ.-філ-гів. К.: Ленвіт, 2000. 240 с.
37. Мхитарян О. Підвищення навчальних досягнень учнів з української літератури: монографія. Миколаїв: Іліон, 2014. 232 с.
38. Наукові основи методики літератури: навч.-метод. посіб. / за ред. Н. Й. Волошиної. Київ: Ленвіт, 2002. 344 с.
39. Нежива Л. Л. Теорія і практика вивчення літературних напрямів українського письменства в школі: монографія. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2016. 356 с.
40. Оліфіренко В. Підручник з української літератури: історія і теорія. Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. 324 с.
41. Оліфіренко В., Оліфіренко С. Інтернет на уроках української літератури: посіб.-довід. для вчителів та учнів 9–11 класів. Київ: Грамота, 2007. 208 с.
42. Островська Г. Формування професійної готовності майбутніх учителів зарубіжної літератури до вивчення біографії письменників у загальноосвітній школі: монографія. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2017. 472 с.
43. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навч. посіб. для студ. вищих закл. освіти. Київ: Ленвіт, 2000. 384 с.
44. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Курс лекцій. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 164 с.
45. Равчина Т. Діяльність викладача вищої школи в контексті сучасної філософії освіти. *Вісник Львів. ун-ту*. Серія педагогічна. 2009. Вип. 25. С. 11–22.
46. Романишина Н. В. Українська художня мала проза: теоретико-методичні аспекти вивчення: монографія. Рівне: Принт Хауз, 2013. 576 с.
47. Романько, В. Університетське літоб'єднання – школа літературної майстерності. *Рідна школа*. 2014. № 3. С. 78–79.
48. Рускуліс Л., Родіонова І., Гурдуз А. Упровадження веб-квестів у процесі підготовки майбутніх учителів української мови і літератури (на матеріалах сучасної української

- літератури. *Innovative scientific researches: European development trends and regional aspect*: Collective monograph. 1st. ed. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2020. St. 295-315.
49. Семенов О. Академічна лекція як професійний комунікативний феномен. *Естетика і етика педагогічної дії*: зб. наук. пр. 2011. Вип. 2. С. 91–101.
 50. Семенов О. М. Мовно-літературна освіта в Україні: погляд крізь роки: навч. посіб. К.: Фенікс, 2008. 240 с.
 51. Сиротенко В. П., Суворцева Р. Ф. Історія української літератури ХХ сторіччя та методика її викладання: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2012. 392 с.
 52. Ситченко А. Л. Основи взаємодії наукових і навчальних методів літературного аналізу. *Дивослово*. 2007. № 5. С. 14-17.
 53. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.
 54. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу: монографія. Київ: Ленвіт, 2004. 304 с.
 55. Ситченко А. Л., Огренич Н. М. Аналіз епічного твору в 5-у класі: посіб. для вчителів. К.: Ленвіт, 2007. 96 с.
 56. Ситченко А. Л., Шуляр В. І., Гладишев В. В. Методика викладання літератури: Термінологічний словник / За ред. проф. А. Л. Ситченка. К.: Ін Юре, 2008. 132 с.
 57. Токмань Г. Аксиологічний аспект університетського викладання давньої української літератури. *Дивослово*. 2005. № 10. С. 35–37.
 58. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: моногр. Київ: Міленіум, 2002. 320 с.
 59. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підруч. Київ: Академія, 2012. 312 с.
 60. Уліщенко В. В. Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в школі: монографія. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 398 с.
 61. Фініков Т. В. Сучасна вища освіта: світові тенденції і Україна: навч. посіб. К.: Таксокс, 2002. 176 с.
 62. Шуляр В. І. Сучасний урок української літератури: монографія. Миколаїв: Іліон, 2014. 553 с.
 63. Яблонська О. Українська література як державна стратегія України. *Дивослово*. 2020. № 5. С. 2–3.
 64. Якубовська М. Дискурс літературного тексту у системі подолання психологічної кризи сучасності. *Українська мова і література в школі*. 2019. № 4. С. 12–15.
 65. Яценко Т. О. Культурологічний контекст розвитку методики навчання. *Педагогіка і психологія*. 2013. № 3. С. 51–56.
 66. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття): монографія. Київ: Педагогічна думка, 2016. 360 с.
 67. Яцина С. Методика використання інноваційних технологій для формування професійних умінь у майбутніх учителів-словесників на заняттях з літературознавчих дисциплін. *Українська мова і література в школі*. 2016. № 1. С. 29–33.